

(24 Nisan 2020, Cuma)

İnsan evladı olan bizler, kendimizi tanımaktan önce başka insanları tanımaya öncelik veriyoruz. Başka birinin halleri tahlil etmeyi, büyük bir meziyet kabul ediyoruz, bunun için aylar ve yıllarımızı veriyoruz. Kaideler/ kurallar tespit ediyoruz, bunları dünyaya duyuruyoruz. Böylece insanlığa hizmet etmiş oluyoruz. Sayılanlar övgüyü hak eden şeylerdir. Lakin burada genellikle bu işi yapanlar kendilerini es geçiyorlar, sanki onların bu hususta hiçbir açığı-gediği yok, tam kamil insanlar imiş intibasını vermeye çalışıyorlar.

Hayat bize öyle demiyor, hayat bize diyor ki, bu araştırma yapanların çoğu insanlığa sunduğu konuda kendileri iyi bir durumda değildir.

Bu halimiz sadece bizim gibi beniâdemle sınırlı değil, kainatın tümüne karşı böyle davranıyoruz. Böyle davranmakla yetinmiyor, dışımızda olan nesnelere nefsimizle/özümüzle alakasız görüyor onlar hakkında bol ahkâm kesmeyi seviyoruz. Ahkâm kesmek de bizi tatmin etmiyor dışımızdaki nesnelere hükmetmeyi varoluş vesilesi sayıyoruz.

İnsan-insan ilişkisi, insan-hayvan ilişkisi, insan-bitki ilişkisi, insan-toprak ilişkisi, insan-hava, su ilişkisi, insan-uzay ilişkisi... Bunların hepsinde daima bencil davranıyor, nalıncı keseri gibi hep kendimize yontuyoruz.

Bunların temeli de insan-Allah ilişkisine dayanır. Allah'ın insanın emrine verdiği kainatı insan nasıl kullanmalıdır. Kainat ile Kur'an arasındaki bağı nasıl kurmalı ve kainatta bizim için yaratılmışlara nasıl muamele etmelidir. Bu hususta beniâdem olarak çok iyi imtihan verdiğimiz söylenemez.

Beniâdem, yaratılmışlar arasında bir faikliğe sahip, eşref-i mahlûkat olduğu da kesin. Eşref-i mahlukat oluşumuz bize nasıl bir öncelik tanır, bizim diğer kardeş insanlarımızla -buna fikri,

düşüncesi, inancı ve yaşayışı ne olursa olsun, her türlü insan dahildir- ilişki biçimimiz ne olmalı?

Bizimle aynı gezegeni paylaşan insan olmayan diğer canlılarla nasıl bir irtibat kuracağız, onların varlığı bizim için ne ifade eder, onlarla aramızda nasıl bir bağ oluşmalı, nasıl bir HUKUK içinde olmalıyız.

Köpeğin, eşeğin, ayının, kurdun, zürafanın, koyunun, keçinin, öküzün, ceylanın, tilkinin, domuzun... bizim üzerimizde hakları olabilir mi? Yoksa onlar zaten bizim emrimize amade kılınmış, bizim için yaratılmışlar, istediğimiz gibi onları istihdam etme, yenilebilir olanları kesip yeme, yenilemeyen zararlı olanları -domuz gibi- istediğimiz tarzda itlaf etme hakkına mı sahibiz?

Zaten kainat emrimize verilmiş, bunu istediğimiz biçimde kullanma hakkımızda bu var, hakkı kullanma şeklini bizim ihtiyaçlarımız belirler, biz de ihtiyacımız kadar bunlar hakkında tasarrufta bulunuruz. Bunda gıcunacak bir durum yok.

İhtiyacımız çoğalınca, yeni yöntemler bulup emrimize verilen bu yaratıkları, daha çabuk yetiştirmelerini sağlamak, daha kolay ve ihtiyacımızı karşılayacak yöntemler bulup onlar üzerinde bazı değişiklikler yapma da gene bize bırakılmıştır. Dolaşıp gezerlerse, hem etleri az olur, hem sütleri az olur, o halde kalırlarsa çoğalan insanların ihtiyaçlarına cevap vermezler. İnsanoğlu da Allah'ın kendisine bahsettiği aklını kullanarak seri üremeleri sağlamak, çabuk gelişmelerini temin etmek, etlerinin ve sütlerinin daha çok ve herkese yetecek seviyeye çıkarmak için hayvanlar üzerinde bazı deneyler yaparak, biraz yapılarına müdahale ederek geliştirdik. Onların da rahatlarını sağlamak için dağ bayır dolaşma zorunluluklarını da kaldırdık, güzel güzel ahırlar yaptık, beslenmeleri için yeni yeni ürünler icad ettik, altlarını temizledik, hastalandıklarında baytarlar getirdik... Böylece hem onlar rahat bir hayat sürüyorlar hem de insanlar istedikleri vakit, istedikleri şekilde etlerinden ve sütlerinden yararlanıyorlar. Burada kötü bir şey yok.

Kanatlı kuşlar da bize amade için yaratılmışlar. Onların bazılarını avlar etlerini yeriz, bazılarını eğitir onlarla diğer kuşları avlarız. Bazılarını da kafese koyar onlarla iyi vakit geçiririz, bazılarını ulak olarak kullanırız. Bazılarını konuşturur eğleniriz.

Tavuk ve benzerlerini de özel yerlerde besler, etleri ve yumurtalarını kontrol eder, bir günü onlar

için iki-üç güne çevirir günde iki-üç defa yumurtlamalarını sağlarız. Onlar için özel çiftlikler ihdas ederiz, kontrol ederiz, hastalıklardan koruruz, özel yemler üretir rahat hayat(!) sağlamları için ortamlar hazırlarız. Özel yemler icad ederiz. Böylece hem çabuk büyürler, hem çok yumurtlarlar, çoğalan insanların ihtiyaçlarını da karşılamış olurlar.

Etrafımızda yetişen, ormanlık alanların ağaç ve bitki örtüsünden de yararlanırız. Ağaçları keser odun yaparız, kereste yapar diğer ihtiyaçlarımızı karşılarız, bazı ağaçlardan özel yararlanırız. Mesela, kaşıklar yapar onunla yemek yeriz, bazılarında ok-yay yaparız kendimizi korumak için. Bazılarını keser yakar kömür yaparız, kışın daha farklı ısınmak için.

İhtiyaç duyarsak keser kağıt yaparız, kitap, dergi vs. için kullanırız. Birbirimizle irtibata geçmek için yollar lazım gelir, ormanlık alandan geçmek gerekirse onları kökünden söker atarız, koca koca yollar açarız. Uçaklarımızın iniş-kalkışları için alanlar lazım gelirse ormanları temizler alanlar açarız.

Ağaçların bazılarını bahçelerimize süs için diker onların gölgelerinden faydalanırız. Onlara istediğimiz muameleyi yapma hakkına sahibiz, çünkü onlar bizim için varedilmişler. Dili yok, akli yok ki hakkı olsun ne diye ağaç kesimlerine karşı çıkıyoruz.

Meyve ağaçlarını yetiştirir, verdikleri ürünlerden yararlanırız. Onları geliştirir, aşılar, kalitelerini artırırız. Gerekirse birini diğerine aşilar, yeni tip meyve elde ederiz. 12 ay meyvenin her türlüünü soframızdan eksik etmemek için dışarıdan / dünyanın dört bir yanından meyve getiririz. Olmadı, meyveleri soğuk hava depolarında bekletir kullanırız. Daha da olmadı meyve seracılığını yapar, soğuk havalarda üstlerini örter sobalara yakalar ısıtırız. Hoş biz nasıl üşüyorsak onlar da üşüyorlar. Ne kadar da onları düşünürüz.

Budarız, diplerini temizleriz, hastalandıklarında, ziraatçılarımızdan ilaçlar alır, iyileştiririz, karınca, böcek musallat olduğunda ilaçlarız. Gübreleriz onlar da buna karşılık nankörlük etmeden cömertçe istediğimizi bize ikram ederler. Meyveler istediğimiz ebatta ve renkte olması için bazen küçük müdahalelerde bulunuruz, hem tat, hem de göz zevkimize hitap etsinler diye nasıl olmalarını istiyorsak öylece terbiye ederiz.

Sebzelerimizi de itina ile yetiştirir, onlara da gereken hizmeti verir karşılığında istediğimiz verimi elde ederiz.

Onları, önceleri tarz-ı kadimle yetiştirirdik, zamanla bize yetmeyince biraz geliştirdik. Bazı küçük müdahalelerde bulunduk, biraz genleriyle oynadık, çabuk yetişinler diye dışarıdan ufak ufak şeyleri(!) zerk ettik. Çabuk büyümeye başladılar ve bizim ihtiyaçlarımızı karşılar hale gelebildiler.

Tahıllarımızın da bir gelişim seyri oldu. Önce karasabanla tarlalarımızı sürüyorduk, bunun için öküzler, atlar, eşekler beslemek zorundaydık. Tarla sürmek uzun zaman alıyordu, bazen yetiştiremediğimiz için tarlaların bir kısmını ekemiyorduk.

Tarlalarımızı yetiştirdiğimiz hayvanların gübreleriyle besliyorduk. Hayvanların gübresi tarlası çok olanlara yetmiyor, bazen iki-üç senede bir gübreleme sırası geliyordu. Susuz tarlalara da genelde gübre yetiştirmiyordu.

Derken traktör icat edildi. Hayvanlarla bir ayda süreceğimiz araziye, traktörle bir-iki günde sürmeye başladık. Artık öküze, ata, eşeğe ihtiyaç kalmadı. Traktör sadece tarla sürmüyor, aynı zamanda yüklerimizi de taşımaya başladı.

Bu sefer mevcut tarlalarla -ekili arazilerle- yetinmedik, ormanı tarlaya çevirme yollarına başvurduk. Ağaçları kesmeye başladık, baktık olmuyor ormanları yakmaya başladık, yangın sonrası tarlaya dönüştürmeye başladık.

Hayvanlar azalınca gübre sıkıntısı çekmeye başladık, dediler ki, suni gübre çıkmış, gübreliyorsun mahsul iki-üç katına çıkıyor.

Bunu da yapmaya başladık, gübreyi tarlalara attık, bol mahsul aldık. Bazı arazilerden senede iki-üç mahsul kaldırdık. İlk önce bu gübre işi iyi gitti, gereğinden fazla gübreleyince toprak değişime uğradı, eski halini kaybetti.

Bir de börtü-böceğe karşı ekini ve meyveyi ilaçladık. İlaçlar zehir içerdiği için sadece zararlı olanları yok etmedi faydalı olan bakterileri de yok etti. Böylece topraktaki denge bozuldu. O bozuldukça biz yeni yeni ilaçlar gübreler, bulup kullandık. Sonunda toprak bambaşka bir toprak

oldu.

Toprak, yani ana kucağı, -belki de ana rahmi demek daha uygun olur- değişince üzerinde yetişen, sebze, meyve, ana yiyeceğimiz olan hububat da değişti. O değiştikçe onu tüketen insana da ters etki etti, insanın da yani bizim de fitratımızı değiştirmeye başladı. Bu çok yavaş seyrettiği için, alışkanlık peyda eyledi.

Küçük çapta da olmadı, bu dönüşümün bir de beynelmilel işleyişi oldu, bir ilaç ve gübre sektörü gelişti. Her yeni böcek- zararlı bakteri vb. varlıklara karşı yeni ilaçlar yeni gübre türleri, yeni yem türleri geliştirildi. Buna bağlı olarak dünyada bir pazar oluştu. Bu pazar piyasayı kontrol etmekle kalmadı yeni yeni ihtiyaçlar ihdas etti ve bizi buna inandırdı.

Denizlerden ve su kaynaklarından yararlanmayı da farklılaştırdık. Akarsuları kendi haline bırakmak ihtiyacımızı karşılayamaz oldu. Onun için akarsuyun önlerine bendler vurduk, büyük büyük barajlar yaptık. Suyu biriktirdik istediğimiz tarafa akıttık. Sulama kanallarıyla susuz yerleri sulak hale getirdik, böylece tarımı geliştirdik. Evlere aydınlığı sağlamak için enerji santralleri kurduk. Keban suyuyla elde ettiğimiz elektriği Edirne'ye taşıyabildik. Böylece bölgeler arası farklılıkları da asgariye indirdik.

Denizlerin kıyılarını ıslah(!) ederek insanların denize rahat girmelerini sağladık. Kumları temizledik deniz kenarlarına tesisler kurduk, sonra insanları oraya yönlendirdik ve plajlar ihdas ettik. Bunu dünya düzeyine yükselterek deniz turizmini geliştirdik. Denizlerin kenarlarında gelişen bu uygulamalar denizlerin kirlenmesine vesile oldu.

İhtiyaç duyduğumuzda denizlerin istediğimiz yerlerini doldurduk. Yürüyüş alanlarını açtık, hava alanlarını kurduk. Böylece denize hükmetmeye başladık.

Netice olarak beniâdem, Allah'ın kendisine tanıdığı yetkiyi iyi kullandı dememiz çok mümkün gözüküyor. Yani istismar ettik, Rabbimizin bize verdiği yetkiyi. Kainattan yararlanmayı, istediğimiz gibi kullanabiliriz diye anladık. Bizim isteklerimiz de makul çerçeveyi aştı. O denli hoyratça davrandık ki artık kainattan yararlanmamız nerede ise bitmek üzere.

Halbuki, biz insanevladı olarak, her bir varolan şey ne ise o, Rabbimizin bize emaneti olduğunu bilmeliydik. Bu biliş ve anlayışla hareket edebilseydik, kainatı anlamaya ve onun ne olduğunu, bizimle ilgisinin nasıl olması lazım geldiğini hesaba katarak bir yol takip edebilirdik.

Kainatı biz bozduk o da şimdi kendini korumaya çalışıyor. Kimden emrine verilen beniâdemden. Kainat Allah'ın emriyle çalışan, O'nun emirlerine riayet eden bir varlık. Allah Teala kainatta bir kanun koymuş, ilahi yasalar gereği işliyor. Biz de kainat yasasını öğrenmek ve ondan yararlanmakla görevliyiz. O yasaları yok sayarsak Allah'ın yasasını çiğnemiş oluruz.

Kur'an-ı Kerim nasıl ilahi bir emirse, orada nasıl yapılması ve yapılmaması gerekenler varsa aynı şey kainat kitabı için de geçerlidir.

O yasaları da tıpkı Kur'an yasalarını öğrenmek ve uygulamakla yükümlü olduğumuz gibi yükümlüyüz.

Emrime verilmiş istediğim gibi kullanırım anlayışı sakat bir anlayıştır.

Beniâdem indirilen ilahi emri yok sayınca nasıl sosyal düzenler bozulur, nesiller perişan oluyorsa, kainat kitabının kanunlarını ihlal de kainatın dengesini bozar.

Kainat Allah'ın emrinin dışına çıkmaz, ama onu kullananlar emrin dışına çıkarsa, artık bizi dinlemez Allah'ın takdirince hareket eder.

Son koronavirüs böyle bir birikimin, yani biz insanoğlunun kainatı yanlış ve kötü kullanmasının bir neticesi olarak bize kainat diliyle bir ikazdır. Eğer ders almazsak daha büyük ve caydırıcı ikazlar peş peşe gelebilir. Sonunda isteyerek veya istemeyerek kainat kanuna uyacağız.

NOT: Mübarek Ramazan ayına girdik, Ramazan orucu başlamış oldu. Allah Teala, bu Ramazanı ayını, başta İslam alemi olmak üzere tüm insanlar için hayırlara vesile kılsın. Tutacağımız oruçlarımızı, hayırlarımızı, diğer ibadetlerimizi kolaylaştırsın ve kabul

buyursun. İnsanlığın imtihanı olan bu korona belasından sağ-salim çıkmasını bize lütfu ve merhametiyle sağlasın. Hepinizin Ramazanı mübarek olsun, en iyi şekilde değerlendirip faydalanmayı sağlasın. AMİN.